

SI-TRUST na Ministrstvu za javno upravo

E-storitev tudi na mobilnih napravah

..DRŽAVNA UPRAVA S SVOJIMI STORITVAMI SLEDI TRENDU UPORABE MOBILNIH TELEFONOV IN TABLIC, KI POSTAJAJO MED DRŽAVLJANI NAJBOLJ PRILJUBLJENI ZA E-POSLOVANJE....

Državni center za storitve zaupanja SI-TRUST nudi storitev za spletno prijavo in e-podpis SI-PASS, ki omogoča uporabnikom prijavo z različnimi prijavnimi sredstvi v različne storitve javne uprave. Omogočena prijavna sredstva, ki povežejo uporabnika z njegovo identiteto, so kvalificirana digitalna potrdila slovenskih izdajateljev in nov način, prijava z mobilnim telefonom.

Državljeni drugih držav EU pa se lahko prijavijo s prijavnimi sredstvi, ki jih je njihova matična država prijavila kot sredstva čezmejne prijave. E-podpis, narejen v sklopu storitve SI-PASS, pa omogoča elektronski podpis dokumentov, ki bodisi nastajajo v okviru posameznih storitev (npr. eUprava) bodisi jih uporabniki uporabijo za lastne dokumente v elektronski obliki in jih predajo v podpis s svoje delovne postaje ali mobilne naprave.

Storitev SI-PASS predstavljata dva osnovna gradnika za vzpostavljanje zaupanja pri poslovanju na spletu, tj. gradnik za avtentikacijo uporabnikov ter gradnik za oddaljen elektronski podpis. Gradnik za avtentikacijo predstavlja enotno točko za preverjanje identitete različnih uporabnikov (državljanov, poslovnih subjektov, javnih uslužbencev). E-identitete teh uporabnikov ter njihove osnovne identifikacijske in druge podatke oz. attribute ob prijavi poveže z elektronskimi storitvami javne uprave.

Gradnik je bistvenega pomena tudi z vidika zahtev Uredbe EU o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu (eIDAS). Ta od ponudnikov stori-

tev v javnem sektorju zahteva, da svoje rešitve za avtentikacijo uporabnikov do septembra 2018 prilagodijo, tako da bo omogočena tudi prijava uporabnikov iz drugih držav članic EU. Vse države v ta namen vzpostavljajo posebno mrežo vozlišč eIDAS. V Sloveniji bo to vozlišče vzpostavljeno v okviru gradnika za avtentikacijo, zato bodo ponudniki storitev iz javnega sektorja navedeno zahtevo eIDAS izpolnili že z integracijo tega gradnika v svoje rešitve.

Ponudniki storitev, ki uporabljajo gradnik za avtentikacijo, se ne povezujejo z vsakim ponudnikom identitet in ponudnikom atributov posebej, temveč le s tem gradnikom, ki v procesu deluje kot zaupanja vreden posrednik. Na zahtevo ponudnika storitev gradnik preveri identiteto uporabnika pri ustreznem ponudniku identitet in po potrebi pridobi dodatne attribute pri ponudniku atributov. Gradnik ima v ta namen s ponudniki storitev, ponudniki identitet in ponudniki atributov vzpostavljeno neposredno zaupanje. Zaupanje je vzpostavljeno na tehnološkem in formalnem nivoju. Poleg funkcionalnosti ugotavljanja identitete gradnik omogoča tudi posredovanje določenih podatkov o uporabniku. V okviru prenosa atributov so tako podprti osnovni atributi, potrebni za identifikacijo uporabnika (ime, priimek, naslov e-pošte, davčna številka), ter nekateri dodatni atributi, ki jih potrebujejo posamezne aplikacije (npr. datum rojstva, naslov, EMŠO, spol ...). Gradnik omogoča prijavo z različnimi identifikacijskimi mehanizmi za avtentikacijo uporabnikov, od manj do bolj zanesljivih. Največ se uporabljajo kvalificirana digitalna potrdila v Sloveniji registriranih ponudnikov storitev zaupanja, novost pa je uporaba preko mobilnih telefonov. Širša uporaba te rešitve se pričakuje proti koncu letošnjega leta.

Gradnik za oddaljen elektronski podpis zagotavlja varno e-podpisovanje, brez nameščanja podpisnih komponent na strani uporabnika, kar omogoča uporabo e-podpisa v vseh uporabniških okoljih, tako stacionarnih kot mobilnih ter neodvisno od platform in brskalnikov. To prinaša veliko prednosti, saj so uporabniki imeli v preteklosti s tem velike težave in nezadovoljstva. Elektronski podpis dokumentov se oblikuje s pomočjo namenskega digitalnega potrdila

uporabnika in pripadajočega zasebnega ključa, ki je varno shranjen v samem gradniku, tako da ima do njega dostop le njegov imetnik.

Namensko digitalno potrdilo za e-podpis uporabnik pridobi samodejno ob prvi uporabi gradnika. Ker je zasebni ključ, ki se uporablja pri e-podpisu, varno shranjen v okviru gradnika, uporabniku ni treba nameščati nikakršne dodatne programske opreme za e-podpis. Za njegovo oblikovanje zadostuje že običajni spletni brskalnik, zato je uporaba gradnika možna tako v stacionarnih kot mobilnih napravah. Gradnik podpira različne ravni zanesljivosti in oblike podpisa ter obseg podpisane vsebine, določitev vseh teh parametrov pa je v domeni ponudnika storitev.

Čeprav sta bila gradnika storitve SI-PASS razvita za potrebe e-storitev javne uprave, sta zasnovana in vzpostavljena na način, ki omogoča njuno integracijo tudi v e-storitve zasebnega sektorja brez kakršnihkoli dopolnitev oz. nadgradenj, saj je treba vzpostaviti le ustrezen pravni in organizacijski okvir. V primeru široke uporabe storitve SI-PASS tako v javnem kot zasebnem sektorju bodo prednosti enotnega uporabniškega vmesnika in enotne uporabniške izkušnje z vidika končnih uporabnikov še večje in izrazitejše, saj bo isti sistem posameznik lahko uporabljal tako za dostop do e-storitev javne uprave (eUprava, eDavki, eVEM ...) kot do e-storitev zasebnega sektorja (eBanka, eZavarovanje ...). Z vidika ponudnikov storitev pa integracija na SI-PASS prinaša tudi širši nabor potencialnih uporabnikov, saj bodo lahko do storitev dostopali tudi drugi državljani Evropske unije.

(P. R.)

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška 21 SI – 1000 Ljubljana, Slovenija

T:+386 (0)1 478 8636

www.mju.gov.si